

Staten brugte 6 millioner kroner på at stoppe torturofres erstatningssag

Regeringen sparede 20 millioner kroner ved at lukke Irak-kommissionen, men brugte samtidig næsten 6 millioner på et forgæves forsøg på at bremse 23 irakiske krigsfangere erstatningssag mod regeringen.

GREEN DESERT

Forsvarsministeriets og skiftende regeringers 5 år lange forsøg på at bremse en gruppe fattige irakiske bønders erstatningssag mod den danske stat har kostet skatteyderne dyrt. Ministeriet ville bremse sagen, før domstolene tog stilling til påstanden om dansk medansvar for tortur.

I september led ministeriet endnu et nederlag ved Østre Landsret i de spidsfindige juridiske forpostfægtninger om den såkaldte Green Desert-sag, og forsvarsminister Peter Christensen (V) besluttede endelig at acceptere selve erstatningssagen.

Men inden da havde det kostet præcis 5.995.853 kroner og 95 øre i honorar til statens advokat, Kammeradvokaten, viser et svar fra ministeriet til Politiken.

Sagen om dansk medansvar for irakisk politis påståede tortur og mishandling af fangerne, der blev overladt i politiets varetægt under den danskledede operation Green Desert i efteråret 2004, blev første gang rejst i 2011.

JACOB SVENDSEN

Da regeringen sidste år med støtte fra de borgerlige partier lukkede Irak- og Afghanistan-kommissionen, skete det blandt andet med henvisning til, at de 20 millioner kroner i udgift til kommissionens arbejde kunne bruges bedre. Kommissionens ene opgave var netop at undersøge hele den danske håndtering af krigsfanger i Irak. De sparede penge indgår i dag i indsatsen for at hjælpe danske krigsveteraner.

Men forsvarsminister Peter Christensen vil ikke kommentere denne sammenligning.

Politiken ville gerne have interviewet forsvarsministeren om forløbet og spurgt, om Kammeradvokaten på et tidligt tidspunkt advarede ministeriet om, at det næppe juridisk ville lykkes at få ret i påstandene om garantistillelse og forældelse, men ministeren ønsker ikke at lade sig interviewe om sagen.

Hård politisk kritik

I en mail skriver han i stedet: »Jeg tror, det er i alle parter interesse at få afsluttet den her sag. Det er også derfor, Forsvarsministeriet ikke har krævet Østre Landsrets seneste kendelse. Som de fleste andre synes jeg, det er træls at bruge penge på advokatbistand, men nu er Forsvarsmini-

steriet jo den sagsøgte part i den her sag og har derfor naturligt omkostninger til advokatbistand.

SF, Radikale og Enhedslisten er stærkt kritiske over for udgifterne til at forsøge at stoppe Green Desert-sagen.

»Det er jo grotesk, at man har brugt 6 millioner kroner på at forhindre en retssag, hvor vi i det mindste kunne få en del af sandheden om fangehåndteringen i Irak frem i lyset. Der ligger noget, der ligner desperation, bag det her forløb, siger tidligere udemtingminister Holger K. Nielsen (SF). Han tilføjer, at de store advokatudgifter viser, at da Venstre-regeringen lukkede Irak- og Afghanistan-kommissionen, havde det intet med at spare penge at gøre, selv om man sagde det.

En anden tidligere udenrigsminister, Martin Lidegaard (R), kalder pengene spildt: »Det ville have været bedre, hvis ministeriet på et meget tidligere tidspunkt havde besluttet sig for at tage retssagen så at sige med åben pande, forløbet ægrer mig, siger han, der selv – ligesom

» Ministeriet valgte at forsøge at modvirke sagens opklaring. Det er forudsigtligt, at det ikke ville lykkes, men man valgte alligevel at gøre det Christian Harlang, advokat

gø så mange penge for at undgå en sag om Danmarks mulige medansvar for tortur. Der er tale om en ekstremt upassende

Holger K. Nielsen – sad i regering i den første del af det langstrakte forløb.

Enhedslisten har haft både socialdemokratiske ministre og Venstre-ministre i samråd om sagen, og forsvarsordfører Eva Flyvholm vil nu spørge forsvarsministeren om grunden til det langtrukne forløb.

»Ministeriet har forsøgt at modarbejde denne sag i årevis, det er skammeligt, at man ville gå så langt og bruge

så mange penge for at undgå en sag om Danmarks mulige medansvar for tortur. Der er tale om en ekstremt upassende

brug af fællesskabets midler, hvor ministeriet i stedet burde være de første til at få undersøgt mulig dansk medskyld i tortur.

Marie Krarup (DF) er også ærgerlig over det store beløb, men hun er mere ærgerlig over, at det overhovedet kan lade sig gøre at rejse sådan en sag. »Det er modbydeligt, at danske soldater skal igennem den slags og stilles i sådan et mistænkeligt lys, så det var rigtigt at forsøge at undgå den sags, siger Marie Krarup.

Advokaten for de 23 irakere, Christian Harlang, kalder hele forløbet spild af penge.

»Jeg synes, det er stærkt kritisabelt at bruge skatteydernes penge på dette enorme arbejde for at undgå domstolsprøvelsen. Det er 5 års skatteyderbetalt spild af tid. Det er gået ud over mine klienters.

Han tvivler på, at det er på Kammeradvokatens råd, at skiftende regeringer har fastholdt forsøget på at bremse sagen.

»Jeg kan ikke vide det, men jeg tror det ikke. Kammeradvokaten er godt inde i

FAKTA

GREEN DESERT

I november 2004 blev flere grupper irakiske sunnimuslimer tilbageholdt og overgivet til det shiamuslimske irakiske politi under den danskledede Operation Green Desert.

Forsvaret har altid afvist medansvar for den øgivelte mishandling og tortur, som irakerne blev udsat for.

Undervejs i sagen afviste forsvaret, at operationen blev optaget på video, men videobånd fra operationen dukkede alligevel op.

ØRKENVANDRING. 15 år har Forsvarsministeriet forsøgt at bremse Green Desert-sagen. Men uden held. Arkivfoto: Peter Høve Clesen

disse ting, så det har nok stået klart for dem, at der ikke var udsigt til, at sagen kunne undgås. Derfor har det nok været ministeriet, der, på trods af at disse formelle juridiske manøvrer ikke ville kunne lykkes, alligevel har ment, at skatteydernes penge skulle bruges på dette tidspille, siger Christian Harlang.

»Forsvarsministeriet valgte denne vej – trods pligten til, at alle sager om mulig tortur ifølge FN skal efterforskes. Ministeriet valgte at forsøge at modvirke sagens opklaring. Det er forudsigtligt, at det ikke ville lykkes, men man valgte alligevel at gøre det, konstaterer advokaten for de 23 irakere.

Det er endnu ikke afgjort, hvordan selve sagen skal forløbe ved Østre Landsret, eller hvornår den starter.

Jacob.svendsen@pol.dk